

Zasady Oceniania Przedmiotowego
w Technikum Kreatywnym w roku szkolnym 2022 / 2023
Przedmiotu Wiedza o Społeczeństwie, klasa 4

1. Informacje wstępne. Wymagania edukacyjne i szczegółowe kryteria oceniania wiedzy i umiejętności oparte zostały w WSO TK (po zmianach).
2. Formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych
  - zapowiedziany sprawdzian (test),
  - dodatkowe nieobowiązkowe zadania od nauczyciela (fotografie selfi wraz z opisem we wskazanych miejscach związanych z przerabianymi tematami),
  - prezentacje do przerabianych tematów
  - projekty uczniowskie,
  - kartkówki z ostatnich trzech tematów,
  - odpowiedź ustna z ostatnich trzech tematów,
  - prezentacja przeglądu prasy tzw. prasówka,
  - aktywność i praca na lekcji,
3. Wybór form należy do nauczyciela.
4. Częstotliwość sprawdzania osiągnięć edukacyjnych. W każdym semestrze uczeń powinien otrzymać co najmniej 3 oceny o różnych wagach. Liczba ocen w semestrze powinna być większa od tygodniowego wymiaru godzin z danego przedmiotu (np. dla 2 godzin w tygodniu liczba ocen o różnych wagach powinna wynosić co najmniej 3).
5. Narzędzia pomiaru osiągnięć edukacyjnych
  - sprawdzian w formie testu na zakończenie każdego działu,
  - tzw. „pojęciówki”, czyli krótkie odpowiedzi wykazujące znajomość: pojęć, dat, nazwisk, dynastii itp.,
  - wypowiedzi ustne – (np. sprawdzające wiedzę z trzech ostatnich tematów),
  - kartkówki - (np. sprawdzające wiedzę z trzech ostatnich tematów),
  - dodatkowe nieobowiązkowe zadania od nauczyciela (fotografie selfi wraz z opisem we wskazanych miejscach związanych z przerabianymi tematami),
  - praca na lekcji.
6. Obszary aktywności ucznia podlegające ocenianiu
  1. Wiedza

- znajomość materiału przedmiotowego (np. pojęć naukowych, definicji, faktografii - patrz: minima programowe),
- znajomość procesów historycznych i społecznych (wiążanie faktów w ciąg przyczynowo-skutkowy).

2. Umiejętności

- interpretacji tekstów źródłowych,
- formułowania prawidłowych wniosków,
- posługiwania się mapą,
- wykorzystywania i analizowania danych statystycznych,
- pracy w grupie,
- budowania linii argumentacyjnej dla danego stanowiska.

7. Postawa

- kultura uczestnictwa w zajęciach,
- odrabianie zadań domowych,
- stosunek do przedmiotu,
- podejmowanie zadań dodatkowych (aktywność).

8. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej

9. Uczeń ma prawo do poprawy każdej oceny. Poprawiona ocena zastępuje poprzednią. Oceny z prac klasowych (testów) i sprawdzianów poprawiane są w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.

10. Tryb ich poprawy przedstawiony jest w WSO TK.

11. Uzasadnienie oceny z prac klasowych (testów) i sprawdzianów może mieć charakter pisemny lub ustny. Nauczyciel jest zobowiązany do okazania pracy na prośbę ucznia lub jego rodziców (praca może zostać przez nich sfotografowana).

12. W przypadku otrzymania rocznej oceny niedostatecznej uczeń może ubiegać się o egzamin poprawkowy zgodnie z trybem zapisanym w WSO TK.

13. W przypadku zgłoszenia chęci podwyższenia oceny semestralnej (tylko pozytywnej) lub końcoworocznej (tylko pozytywnej) wymagane jest zaliczenie na ocenę pozytywną wszystkich prac klasowych (testów) i sprawdzianów. Ponadto uczeń powinien mieć odrobione wszystkie prace domowe zadane w danym semestrze przez nauczyciela; godziny nieobecne na zajęciach powinny być usprawiedliwione.

14. Poprawianie oceny ze sprawdzianów zawsze zaczyna się od poprawy najniższej oceny (chyba, że ustalenia z nauczycielem przewidują inaczej).

15. WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

- Wagi (kryteria):
- **Ocenę wagi 3 otrzymać można za:**
  - ✓ pracę klasową (test) lub sprawdzian z bloku tematycznego z podręcznika (zapowiedziany z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem),

- ✓ uczestnictwo w olimpiadzie bądź konkursie przedmiotowym (ocena uzależniona jest od zajętego miejsca),

16. Kryteria oceny w/w testów i sprawdzianów są podawane przez nauczyciela uczniom, jak również Rodzicom (na ich prośbę),

- ✓ udział w debacie pozaszkolnej (reprezentacja TK),
- ✓ prezentacje multimedialne, wystąpienia, udział w konferencjach z referatem: na szczeblu co najmniej wojewódzkim.
- **Ocenę wagi 2 otrzymać można za:**
  - ✓ - zapowiedziany sprawdzian ze znajomości mapy historycznej do danego bloku tematycznego,
  - ✓ - znajomość dodatkowej lektury zadanej przez nauczyciela (w klasach z rozszerzonym zakresem nauczania przedmiotu), znajomość sentencji łacińskich w liczbie wskazanej przez nauczyciela,
  - ✓ - zapowiedziany sprawdzian obejmujący materiał mniejszy niż dział w podręczniku i mający charakter dłuższej wypowiedzi,
  - ✓ - referaty i projekty w formie prezentacji (np. multimedialnej) bądź pracy pisemnej,
  - ✓ - analizę przygotowanych przez nauczyciela dłuższych tekstów źródłowych,
  - ✓ - udział w debacie wewnątrzszkolnej (międzyklasowej).

Ocenę wagi 1 uczeń otrzymuje za:

- ✓ - kartkówkę z ostatnich trzech tematów,
- ✓ - odpowiedź ustną z ostatnich trzech tematów,
- ✓ - analizę krótkich tekstów źródłowych przygotowanych przez nauczyciela,
- ✓ - aktywność i pracę na lekcji,
- ✓ - zadania domowe,
- ✓ - prezentację przeglądu prasy tzw. prasówkę,
- ✓ - udział w debacie klasowej.

17. Ocenianie: **Na ocenę bardzo dobrą uczeń powinien:**

- ✓ - przedstawić zadany materiał w sposób konkretny i wyczerpujący,
- ✓ - wiązać fakty historyczne (i zjawiska społeczne) w ciąg przyczynowo-skutkowy,
- ✓ - analizować, oceniać i przetwarzać posiadane lub podane mu informacje w stopniu wyczerpującym,
- ✓ - formułować wnioski na podstawie bardzo dobrej analizy zadanego materiału,
- ✓ - wypowiedź ustną lub pisemną przedstawiać w sposób przejrzysty i zrozumiały.

Na ocenę dobrą uczeń powinien:

- ✓ - znać zadany materiał, dopuszczalne są niewielkie błędy i drobne braki w wiedzy,
- ✓ - przetwarzać i oceniać informacje przy możliwości popełnienia drobnych błędów i niektórych błędnych ocen nie mających większego wpływu na całość odpowiedzi, - formułowane wnioski mogą zawierać pewne nieścisłości lub niedomówienia o znaczeniu drugorzędnym.

Na ocenę dostateczną uczeń powinien:

- ✓ - przedstawić zadany materiał w stopniu ogólnym; dopuszczalny jest brak wiedzy szczegółowej, możliwe są popełniane czasami dość istotne błędy,
- ✓ - umieć analizować i przetwarzać informacje na poziomie podstawowym,
- ✓ - formułować ogólne wnioski z możliwością popełnienia niektórych błędnych ocen.

Na ocenę dopuszczającą uczeń powinien:

- ✓ - znać zadany materiał w stopniu podstawowym, dopuszczalne są rażące błędy merytoryczne, brak znajomości szczegółów, nawet dość istotnych,
- ✓ - próbować analizować informacje przy możliwości popełnienia istotnych błędów,
- ✓ - formułować bardzo ogólnikowe wnioski i oceny z dużą tolerancją błędu.

W przypadku oceny niedostatecznej uczeń:

- ✓ - nie opanował żądanego materiału nawet w stopniu podstawowym,
- ✓ - popełnia nieustannie rażące błędy merytoryczne,
- ✓ - nie potrafi przetwarzać informacji,
- ✓ - nie jest w stanie sformułować bardzo ogólnych wniosków nawet przy pomocy nauczyciela.

19. Ocenę celującą otrzymują uczniowie o ponadprzeciętnej wiedzy, aktywności i umiejętnościach oraz biorący udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i osiągających w nich znaczące lokaty. Ocenę celującą otrzymać można również za inne osiągnięcia naukowe wykraczające poza podstawę programową.

20. Na przedmiocie zostały ustalone następujące wymagania programowe: Niezbędne (**N**), Bazowe (**B**), Rozszerzone (**R**), Uzupełniające (**U**) i Przewyższające (**P**).

Wymienione poziomy wymagań odpowiadają w przybliżeniu ocenom szkolnym:

Niezbędne (dopuszczający) (do 40%) otrzymuje uczeń, który:

- wyjaśnia pojęcia: ład międzynarodowy, prawo międzynarodowe, prawo humanitarne, traktaty międzynarodowe, traktaty westfalskie, organy wykonawcze, sądy międzynarodowe, Karta Narodów Zjednoczonych
- wymienia zasady prawa międzynarodowego
- stosunki międzynarodowe, system międzynarodowy, system: jednobiegunowy, dwubiegunowy, wielobiegunowy, państwa małe, minipaństwa (miniaturowe), państwa zależne, państwa upadłe i upadające
- wymienia czynniki, które decydują o sile strategicznej państw;
- supermocarstwo, WNP – Wspólnota Niepodległych Państw, Euroazjatycka Wspólnota Gospodarcza, Organizacja Układu o bezpieczeństwie Zbiorowym
- omawia znaczenie regionalnych i ponadregionalnych organizacji międzynarodowych dla budowania pozycji mocarstwowej krajów grupy BRICS;

- bezpieczeństwo surowcowe, bezpieczeństwo energetyczne, miks energetyczny, bezpieczeństwo narodowe, zasada zrównoważonego rozwoju, odnawialne źródła energii (OZE), surowce strategiczne, gaz ziemny, metale szlachetne, metale ziem rzadkich
- omawia, czym jest różnego rodzaju bezpieczeństwo surowcowe i energetyczne;
- bogata Północ, biedne Południe, kraje rozwinięte i wysoko uprzemysłowione, kraje rozwijające się, kultura masowa, Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO), Europejski System Handlu Emisjami, Europejski Zielony Ład
- wymienia czynniki, które warunkują postęp cywilizacyjny na świecie;
- globalizacja, integracja, indywidualizm, unifikacja, macdonaldyzacja społeczeństwa, Światowe Forum Społeczne
- wymienia globalne marki
- omawia wpływ globalnych korporacji na współczesną politykę, gospodarkę
- i społeczeństwo
- wojna, konflikt zbrojny, organizacja państwa, secesja, junta, wyścig zbrojeń, agresja, diaspora, cyberwojna, demoralizacja społeczeństw, destabilizacja gospodarki – wyjaśnia pojęcie globalizacja
- konflikt w Irlandii Północnej, powstanie wielkanocne, Sinn Féin, Irlandzka Armia Republikańska, krwawa niedziela, Brexit, separatyzm szkocki, regionalizm walijski, Republika Macedonii Północnej, SFOR – Siły Stabilizacyjne NATO, konflikt w Kosowie;
- aneksja Krymu, Euromajdan, Doniecka Republika Ludowa (DRL) i Ługańska Republika Ludowa (LPR), protokół miński, Naddniestrze, rewolucją róż, Osetia Południowa, Abchazja, konflikt azerskoormiański;
- terroryzm, terror, terror państwowy, Irlandzka Armia Republikańska (IRA), Kraj Basków i Wolność (ETA), AlKaida, Państwo Islamskie, cyberterroryzm, prawo szariatu, działania represyjne, działania prewencyjne, konwencje, Interpol;
- ONZ, Deklaracja Narodów Zjednoczonych, Karta Narodów Zjednoczonych, Rada Bezpieczeństwa, Zgromadzenie Ogólne, Rada GospodarczoSpołeczna, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, Rada Praw Człowieka, Międzynarodowy Trybunał Karny
- podaje wszystkie zasady, na których oparła swoją działalność ONZ;
- Rada Europy, Europejska konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Konwencja ramowa o ochronie praw mniejszości narodowych, Europejski Trybunał Praw Człowieka
- omawia cele i zasady działania Rady Europy i OBWE;
- bezpieczeństwo ekonomiczne, ekologiczne, uniwersalny system bezpieczeństwa, regionalne systemy bezpieczeństwa i współpracy międzynarodowej, strategia zmasowanego odwetu, koncepcja defensywna, Rada Północnoatlantycka, Międzynarodowe Siły Wsparcia Bezpieczeństwa
- omawia genezę i strukturę NATO;
- polityka spójności, Krajowy Plan Odbudowy (KPO), polityka konkurencji UE, polityka ochrony konsumentów, polityki sektorowe, Europejski Rok Dziedzictwa Kulturowego, program Kreatywna Europa, europejskie stolice kultury, Polityka UE w dziedzinie edukacji, program Erasmus+, Polityka UE w dziedzinie ochrony środowiska
- omawia pięć celów tematycznych polityki spójności;
- *prawa i obowiązki w UE, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, zrównoważony rozwój, równość szans, polityka społeczeństwa informacyjnego, zasada partnerstwa, zasada dodatkowości, zasada subsydiarności, zasada decentralizacji, zasada*

koncentracji, zasada programowania, wymiar terytorialny polityki regionalnej, strefa Schengen, program Erasums+, Europass;

Bazowe (dostateczny) (powyżej 55%) otrzymuje uczeń, który:

- jurysdykcja, akredytacja, embargo, precedencja, łac. pacta sunt servanda, łac. bona fides, łac. nemo iudex in causa sua, Deklaracja zasad prawa międzynarodowego, zasada wzajemności podaje podstawowe zasady stosunków międzynarodowych
- przedstawia klasyfikację państw ze względu na pozycję międzynarodową
- Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową OPEC, Baltic Pipe
- wskazuje poważne zagrożenia dla rozwoju ludzkości w połowie XXI w.
- przedstawia mechanizmy oddziaływania państw za pomocą zasobów naturalnych na politykę międzynarodową
- deterytorializacja, homogenizacja kultury, ruchy alterglobalistyczne
- omawia przejawy globalizacji
- przedstawia historyczne początki globalizacji
- przedstawia wpływ globalnych mediów na przemiany społeczno-kulturowe na świecie;
- omawia tekst źródłowy *Ekspert: procesy globalizacji mają zarówno pozytywne, jak i negatywne konotacje* oraz wymienia przykłady pozytywnych i negatywnych skutków tego zjawiska;
- aberracja, Arabska Wiosna Ludów, casus belli, konflikty asymetryczne, aktywiści, Anonymus, wojna zastępcza (tzw. proxy war)
- omawia rodzaje wojen (konfliktów zbrojnych)– przedstawia przebieg i skutki wybranego konfliktu zbrojnego po 1989 roku;
- porozumienie wielkopiątkowe, Zgromadzenie Irlandii Północnej, Szkocka Partia Narodowa, Walijskie Zgromadzenie Narodowe, Jugosłowiańska Armia Narodowa (JNA), Siły Obrony Terytorialnej, UNPROFOR – Siły Ochronne Organizacji Narodów Zjednoczonych, EUFOR Althea – misja pokojowa Unii Europejskiej
- przedstawia genezę oraz stan obecny relacji greckotureckich na Cyprze;
- rewolucja godności lub ukraińska wiosna, drugi protokół miński, Naddniestrzańska Republika Mołdawska, wojny osetyńskogruzińskie, wojna abchaskogruzińska, Republika Górskiego Karabachu
- przedstawia genezę i przebieg wybranych konfliktów międzynarodowych i etnicznych na obszarze poradzieckim;
- terroryzm nowej generacji, państwa zbójcekie
- rozumie, na czym polega istota terroryzmu
- przedstawia źródła terroryzmu, sposoby i skutki działania terrorystów oraz odnosi się do wybranych przykładów;
- przedstawia opinie dotyczące pojęcia terroryzm i aspektów użycia siły w jego zwalczaniu;
- misje pokojowe, operacje pokojowe, Rada Powiernicza, rezolucje
- przedstawia cele i zadania ONZ
- wymienia główne organy ONZ
- omawia kompetencje poszczególnych organów ONZ
- wyjaśnia, jak doszło do powstania ONZ;
- Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, Europejska Karta Socjalna, Konferencja OBWE

- omawia najważniejsze instytucje polityczne przy OBWE, Kongres Europejski w Hadze
- przedstawia przyczyny powstania Rady Europy i OBWE;
- omawia rolę Stanów Zjednoczonych w NATO
- przedstawia możliwości zwiększenia bezpieczeństwa militarnego, surowcowego i energetycznego, jakie dają Polsce regionalne systemy współpracy międzynarodowej;
- omawia narzędzia polityki konkurencji UE;
- Europejski Fundusz Społeczny+, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności;

Rozszerzone (dobry) (powyżej 70%) otrzymuje uczeń, który:

- przedstawia rodzaje traktatów międzynarodowych
- omawia rodzaje najważniejszych relacji w prawie międzynarodowym
- wyjaśnia, jaką rolę w stosunkach międzynarodowych odgrywa prawo międzynarodowe;
- charakteryzuje współcześnie państwa nieuznawane, separatystyczne
- przedstawia podział państw ze względu na siłę strategiczną
- wyjaśnia, na czym polega polaryzacja systemu międzynarodowego;
- charakteryzuje różnego rodzaju surowce strategiczne
- wskazuje kraj najbardziej niezależny surowcowo na świecie i uzasadnia swój wybór
- wyjaśnia, jaki jest stan zasobów surowcowych Polski
- omawia mechanizmy oddziaływania państw za pomocą zasobów naturalnych na politykę międzynarodową;
- charakteryzuje międzynarodowe stosunki gospodarcze i kulturalne
- omawia politykę zrównoważonego rozwoju
- wskazuje na mapie kraje bogatej Północy, biednego Południa oraz kraje, które należą do bogatej Północy, ale znajdują się na południowej półkuli;
- charakteryzuje wpływ rozwoju gospodarczego na zmiany w środowisku naturalnym
- przedstawia szanse i zagrożenia, jakie niesie za sobą zjawisko globalizacji
- wyjaśnia wielowymiarowość pojęcia globalizacja
- wyjaśnia, na czym polega rola transnarodowych korporacji we współczesnym świecie;
- przedstawia wady, zalety, szanse i zagrożenia globalizacji;
- charakteryzuje przyczyny wybranych konfliktów w XX wieku
- przedstawia skutki konfliktów zbrojnych na świecie na wybranych przykładach;
- charakteryzuje genezę i przebieg wybranych konfliktów międzynarodowych i etnicznych w Europie zachodniej i środkowej
- przedstawia złożoną etnicznie sytuację Belgii
- porównuje i ocenia sposoby rozwiązywania problemów międzynarodowych i etnicznych w Europie;
- charakteryzuje przyczyny oraz przebieg I i II wojny czeczeńskiej oraz omawia aktualną sytuację społeczno-polityczną w Czeczeni
- przedstawia zaangażowanie Federacji Rosyjskiej w konflikty zbrojne na obszarze poradzieckim;
- przedstawia cele i metody działania terrorystów
- wyjaśnia przyczyny i sposoby zwalczania terroryzmu
- charakteryzuje i ocenia różne sposoby zapobiegania terroryzmowi i jego zwalczania;
- porównuje oba teksty źródłowe i zawarte w nich opinie;

- omawia udział Polski w działaniach ONZ: plany, rezolucje i misje pokojowe
- przedstawia wkład ONZ w utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa na świecie
- wyjaśnia, jaką rolę odgrywają poszczególne państwa należące do ONZ;
- przedstawia etapy rozszerzenia Rady Europy
- wyjaśnia genezę powstania, strukturę oraz działalność Rady Europy i OBWE;
- charakteryzuje operacje pokojowe i militarne NATO
- przedstawia, jak zmieniały się założenia strategiczne Paktu Północnoatlantyckiego
- wyjaśnia, z czego składają się siły zbrojne NATO;
- charakteryzuje działalność Unii Europejskiej w polityce spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej
- przedstawia politykę sektorową Unii Europejskiej w dziedzinach: kultury, kształcenia młodzieży, badań i rozwoju technologicznego, handlu, rolnictwa, transportu, ochrony środowiska, energii oraz małych i średnich przedsiębiorstw
- charakteryzuje na wybranym przykładzie, jak są realizowane projekty w ramach funduszy UE
- przedstawia przykłady wykorzystania funduszy UE na poziomie regionalnym i centralnym w Polsce
- na podstawie tekstu źródłowego Janusza Kowalskiego Za pracą wyjechały już 2 mln: młodzi, wykształceni, zdeterminowani. Najlepsi wskazuje główną przyczynę emigracji zarobkowej Polaków oraz wymienia czynniki, które ułatwiają Polakom pracę w UE;

Uzupełniający (bardzo dobry) (powyżej 85%) otrzymuje uczeń, który:

- charakteryzuje źródła prawa międzynarodowego
- porównuje podmioty prawa międzynarodowego
- analizuje rodzaje umów międzynarodowych, w których stroną jest państwo polskie;
- charakteryzuje współczesny układ sił na świecie
- określa pozycję Polski w stosunkach międzynarodowych;
- charakteryzuje bezpieczeństwo surowcowe i bezpieczeństwo energetyczne
- analizuje stan słodkiej wody w Polsce i na świecie, sporządza raport na ten temat
- na podstawie źródła statystycznego porównuje strukturę produkcji energii w przedstawionych państwach, rozważa, który z krajów ma najlepszy, a który – najgorszy miks energetyczny z punktu widzenia:
  - ekonomii,
  - ekologii
- charakteryzuje postanowienia na szczytach najbogatszych państw
- analizuje stan środowiska naturalnego i zagrożeń, jakie niesie za sobą efekt cieplarniany;
- charakteryzuje oba światy opisane w tekście
- na podstawie tekstów źródłowych analizuje podłoże powstania zjawiska globalizacji
- uzasadnia własne stanowisko odpowiednimi argumentami;
- charakteryzuje przyczyny, stopień zaangażowania i skutki udziału wojsk polskich w konfliktach zbrojnych w Iraku i Afganistanie
- analizuje przyczyny wojen oraz rodzaje współczesnych konfliktów zbrojnych

- na podstawie źródeł kartograficznych Narodowości zamieszkujące Jugosławię w 1990 roku i Narodowości zamieszkujące państwa byłej Jugosławii w 2015 r. analizuje i porównuje zmiany etniczne na obszarze byłej Jugosławii i wykazuje dominujące tendencje;
- porównuje i ocenia sposoby rozwiązywania konfliktów w Europie Zachodniej i na obszarze poradzieckim
- na podstawie źródła statystycznego Liczba ofiar ataków terrorystycznych w latach 2018–2019 analizuje społeczne skutki terroryzmu;
- przedstawia własne stanowisko wobec przedstawionego problemu
- ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami;
- charakteryzuje działalność ONZ na świecie (operacje pokojowe)
- na podstawie tekstu źródłowego Karta Narodów Zjednoczonych wymienia zadania, które postawiono przed ONZ;
- wskazuje na mapie państwa członkowskie i partnerskie oraz kraje współpracujące z OBWE
- porównuje cele i zasady działania organizacji
- na podstawie tekstu źródłowego Ile Polska płaci za bycie członkiem organizacji międzynarodowych podaje, jakiego rodzaju wydatki ponosi Polska jako członek organizacji międzynarodowych
- wymienia korzyści dla Polski z członkostwa w organizacjach międzynarodowych;
- charakteryzuje rodzaje bezpieczeństwa w stosunkach międzynarodowych
- na podstawie materiału źródłowego Współczesne pojmowanie bezpieczeństwa omawia modele bezpieczeństwa międzynarodowego;
- charakteryzuje prawa konsumentów w UE w dziedzinie transportu, zdrowia publicznego, produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz bezpieczeństwa żywności;
- porównuje fundusze funkcjonujące w Unii Europejskiej
- analizuje, na jakich zasadach można się zwrócić ze skargą do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Przewyższający (celujący) (powyżej 90%) otrzymuje uczeń, który:

- uzasadnia, dlaczego Stolica Apostolska jest unikatowym podmiotem prawa międzynarodowego
- dokonuje analizy i ocenia skuteczność poszczególnych sposobów oddziaływania na państwa łamiące prawo międzynarodowe;
- uzasadnia, jaką rolę odgrywają Wyspy Salomona w geopolitycznej rywalizacji mocarstw
- analizuje, jaki model ładu światowego powstanie w pierwszej połowie XXI w.
- dokonuje analizy, które państwa odgrywały rolę mocarstw w przeszłości, określa, co decydowało o ich wyjątkowej pozycji i co przesądziło o ich upadku;
- ocenia bezpieczeństwo energetyczne Unii Europejskiej w świetle samodzielnie zgromadzonych danych
- wyjaśnia, w jaki sposób nowoczesne technologie pozwalają na zwiększanie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w globalnym miksie energetycznym
- dokonuje analizy, w jakim zakresie wojna w Ukrainie w 2022 r. wpłynęła na miks energetyczny przedstawionych państw;
- uzasadnia potrzebę zwiększania udziału biokomponentów w paliwach

- analizuje dysproporcje rozwojowe między państwami bogatymi i biednymi
- dokonuje analizy złożoności zależności politycznych, ekonomicznych i kulturowych między państwami;
- uzasadnia, jaki wpływ na społeczność międzynarodową ma globalizująca się gospodarka: pozytywny czy negatywny
- analizuje wpływ globalnych mediów, korporacji transnarodowych, organizacji międzynarodowych na ład międzynarodowy, światową gospodarkę oraz prawa człowieka;
- argumentuje własne stanowisko na forum publicznym;
- analizuje tezę Benjamina Franklina dotyczącą konfliktów zbrojnych Nigdy nie było dobrej wojny i złego pokoju
- na podstawie źródła kartograficznego Mapa konfliktów zbrojnych w 2020 r. analizuje, jakie mogłyby być skutki ataku cybernetycznego na różne systemy i bazy danych;
- uzasadnia, w jakim stopniu wojna w Ukrainie wpływa na bezpieczeństwo Polski;
- analizuje sytuację społeczno-polityczną mniejszości narodowych na terenie Federacji Rosyjskiej;
- ocenia strategię walki z terrorystami;
- formułuje i uzasadnia własne stanowisko na forum publicznym;
- uzasadnia skuteczność i zasadność działalności ONZ
- analizuje sposoby finansowania ONZ
- ocenia, czy interpretacja Karty Narodów Zjednoczonych pozwala na ingerencję w wewnętrzny konflikt zbrojny (wojnę domową);
- uzasadnia, że BWE angażuje się w zapewnienie bezpieczeństwa zbiorowego i pokoju w Europie oraz pokojową współpracę państw członkowskich
- analizuje misje wyjaśniające i operacje pokojowe, w które angażowała się OBWE
- dokonuje analizy działalności OBWE; ocenia, czy spełnia swoją funkcję;
- analizuje zasadę *Salus rei publicae suprema lex (esto)* – Dobro państwa niech będzie najwyższym prawem, podaje moralnie dobre i złe przykłady stosowania tej zasady jako racji stanu państwa
- dokonuje analizy tego, jakie nakłady budżetowe są przeznaczane na obronność w krajach NATO;
- analizuje i ocenia działalność Unii Europejskiej w wybranej polityce sektorowej (np. kulturalnej, kształcenia młodzieży, badań i rozwoju technologicznego, handlowej, rolnej, transportowej, ochrony środowiska, energii, małych i średnich przedsiębiorstw);
- analizuje wzór zamieszczony na stronie:
<https://europass.org.pl/dokumenty/curriculumvitaeprzyklady/> i opracowuje własny Europass CV;

Informacje dodatkowe:

- Liczbę nieprzygotowań w semestrze ustala się w oparciu o WSO, tj. dla 1 godziny tygodniowo – 1 nieprzygotowanie, dla 2 i więcej godzin w tygodniu – 2 nieprzygotowania. Nieprzygotowania nie dotyczą zapowiedzianych prac klasowych (testów) i sprawdzianów, na których obecność jest obowiązkowa. Zgłoszenie nieprzygotowania zawsze odbywa się przed rozpoczęciem lekcji. Niewykorzystane nieprzygotowania nie przechodzą na kolejny semestr.
- Na lekcjach honoruje się tzw. szczęśliwe numerki, które ustalane są przez samorząd uczniowski TK.
- W przypadkach wątpliwych rozstrzygnięcia należy szukać w WSO.

Narzędzia pomiaru osiągnięć i ich wagi			
Ocena	Waga	Ocena	Waga
Aktywność	1	Praca na lekcji	3-6
Praca na zajęciach	1-2	Zadanie domowe - fotografie	3
Kartkówka	2-3	Praca dodatkowa (np. prezentacja, referat)	1-4
Sprawdzian	5	Praca dodatkowa długoterminowa	1-10
Przedstawianie prezentacji na lekcji /zadania praktyczne wykonane podczas jednej lekcji/	2	Przedstawianie prezentacji na lekcji / projekty składające się z większej liczby poleceń/zadań i obejmujące prace na kilku lekcjach/	3

Sposób przeliczania punktów na oceny śródroczne, końcoworoczne i końcowe						
Poziom	-	Niezbędny	Bazowy	Rozszerzony	Uzupełniający	Przewyższający
%	0 – 39	40 - 54	55 - 69	70 – 84	85 - 94	95 - 100
Ocena	Ndst (1)	Dop (2)	Dst (3)	Db (4)	Bdb (5)	Cel (6)

21. Szczegółowe zasady oceniania i klasyfikowania a także kryteria wystawiania oceny śródrocznej, końcoworocznej i rocznej znajdują się w Zasadach Oceniania Wewnątrzszkolnego (do wglądu u wychowawcy klasy) oraz na stronie internetowej szkoły.

Nauczyciel: Grzegorz Ciechanowski